

ОДОБРИЛ:

ДЕКАН:

/ПРОФ. Д-Р ВЛАДИМИРА АНГЕЛОВА/

ДИРЕКТОР:

/ДОЦ.Д-Р Е. СЕМЕРДЖИЕВА/

К О Н С П Е К Т

ЗА ПИСМЕН ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПЕДАГОГИКА И ПСИХОЛОГИЯ ЗА СПЕЦИАЛНОСТ “ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА”

ОКС „БАКАЛАВЪР“ - редовно обучение

ГРУПА А

1. Обект, предмет, структура и функции на педагогиката. Цели и задачи на педагогиката. Основни категории на педагогиката – възпитание, обучение, образование, социализация, инкултурация.
2. Интелектуално възпитание – същност, цел, средства, форми и методи.
3. Нравствено възпитание – същност, цел, средства, форми и методи.
4. Социално възпитание. същност, цел, средства, форми и методи.
5. Емоционално възпитание. същност, цел, средства, форми и методи.
6. Същност и компоненти на учебните съдържания – знания, умения и компетентности. Основни документи за съдържание на образованието – учебен план, учебна програма, учебник, учебни пособия, годишно разпределение.
7. Теория за целите на обучение. Таксономии на целите на обучението в познавателната област.
8. Същност на ученето. Видове учене. Стратегии и техники на ученето.
9. Същност структура и функции на преподаването. Модели и стилове на преподаване. Техники на преподаването.
10. Процес на обучение – същност, модели и закономерности
11. Методи на обучение. Същност и класификации.
12. Характеристика на отделни методи на обучение.
13. Системи и организационни форми на обучение. Същност и класификации. Урокът като основна форма на обучение.

ГРУПА Б

1. Подходи и теории към разбирането за детското развитие. Идеите на Зигмунд Фройд, Жан Пиаже и др.
2. Емоционална привързаност. Разбиранията на Джон Боулби и Мери Ейнсуърт за привързаността.
3. Емоционално развитие.
4. Комуникативно развитие. Развитие на общуването с възрастните и връстниците.
5. Познавателно развитие.
6. Морално развитие.
7. Развитие на детската личност. Развитие на „Аз-концепцията“.
8. Алтруизъм и агресивност при децата.
9. Връзката между детето и родителите.
10. Педагогическата психология: основа на преподаването. Характеристика на добрия учител.
11. Многообразие на учениците.
12. Поведенчески теории за ученето.
13. Когнитивни теории за ученето.
14. Центрирани върху ученика и конструктивистки подходи към преподаването.
15. Мотивиране на учениците да учат.

ГРУПА В

1. Предмет, структура и методи на предучилищната педагогика.
2. Специфика на предучилищното образование. Цели, задачи, съдържание и европейски ориентири.
3. Организиране живота и активността на децата в детската градина. Форми за организиране на педагогическото взаимодействие.
4. Интелектуално възпитание на децата от предучилищна възраст. Цел, задачи, методи и средства.
5. Социално-нравствено възпитание и развитие на детето в условията на детската градина.
6. Естетическо и художествено-творческо възпитание и развитие на детето в условията на детската градина. Особенности, цел, задачи, принципи и средства.
7. Трудово възпитание на децата от предучилищна възраст. Специфика на детския труд. Видове. Цел, задачи средства.
8. Физическо възпитание на децата от предучилищна възраст. Цел, задачи и средства.
9. Същност и специфика на предучилищното обучение. Форми и методи на педагогическо взаимодействие.
10. Подготовка на децата за училище и училищна готовност на децата от предучилищна възраст. Приемственост между предучилищното и начално училищното образование.
11. Разновъзрастовият принцип за организиране на детската група. Социални и педагогически приоритети на смесената възрастова група в предучилищното заведение.
12. Семейството като възпитателна среда. Съвременни стратегии за сътрудничество между образователната институция и семейството.
13. Основни функции на управление на образованието – планиране, организиране, мотивация и контрол.
14. Законодателни и нормативни основи на съвременното предучилищно образование.

15. Професиограма на учителя. Функции, качества и компетентности.
16. Система на детската игрова дейност. Видове игри. Развиващи и образователни аспекти на играта в предучилищна възраст.
17. Организация на педагогическото взаимодействие в творческите игри – сюжетно-ролеви, театрализирани и строително-конструктивни.
18. Игри с правила – дидактични и подвижни. Характерни особености и видове.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Александрова, Ал. Теории за училищното възпитание. Пловдив, 2008.
2. Александрова, Ал. Тестиране в образованието. Пловдив, 2009.
3. Андреев М., Теория на обучението, СУ, 1992.
4. Бърк, Л. Изследване на развитието през жизнения цикъл, Дилок, 2012
5. Димитров, Д. Обогалящото педагогическо взаимодействие в предучилищна възраст. /концептуално-технологичен модел/. Изд. „Изкуства”, 2012, София
6. Димитров Л., и др. Теория на възпитанието, С., 1994.
7. Долто, Ф., Основни етапи на детството.”КОЛИБРИ”, 2009.
8. Закон за предучилищното и училищно образование, 2016 г.
9. Иванов С., Педагогически технологии на взаимодействието в детската градина. Пловдив, изд. “Макрос-2001”, 2001.
10. Иванова Б., Алтернативни концепции за детските градини. Университетско издателство „ Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2022.
11. Иванова, Б., Предучилищна педагогика, Университетско издателство „ Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2022.
12. Иванова Г., Педагогически технологии в играта. Пловдив, 2004.
13. Когнитивно развитие и обучение. Под. ред. на Д. Левтерова, 2004.
14. Левкова, И. консултиране в транзакционния анализ – преди и сега. Онгъл, Варна, 2020
15. Левтерова, Д., Актуални проблеми на специалното образование, 2003.
16. Левтерова, Д. Интеграция на хора с увреждания. Пловдив, 2009.
17. Минчев Б., Р. Стаматов, Психология на човека, 2003.
18. Левтерова, Д, Ж. Атанасова и др. Стратегии и модели за робата с деца и ученици със специални образователни потребности. УИ „ Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2019 г.
19. Наредба за приобщаващо образование, 2017
В: https://www.mon.bg/upload/nrdb_priobshtavashto_181218
20. Насоки за политиката на ЮНЕСКО за приобщаващото образование, 2009 В: <https://unesdoc.unesco.org/images/0017/001778/177849c.pdf>
21. Нелсън, Дж., Ч. Бруин, Р. Дафи Позитивно възпитание в предучилищна възраст . Прев. от англ. ез. ИК “Инфо Дар” ЕООД,С., 2001.
22. Педагогика. Под съавторството на Пламен Радев, Пловдив, 2001.
23. Помагало за държавен изпит по педагогика и психология, колектив, Пловдив, УИ „Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2015.
24. Предучилищна педагогика (Теоретико-приложни аспекти), колектив, Пловдив, ”Сема 2001”, 2001.
25. Препоръките на съвета относно насърчаването на общите ценности, приобщаващото образование и европейските измерения на преподаването, 2018
[https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0607\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0607(01))
26. Радев Пл., и др. Обща и българска история на образованието. Пловдив, 2003.

27. Радев Пл., и А. Александрова. Дидактическа тестология. Пловдив, 2003.
28. Радев Пл., Лекции по история на педагогиката. Пловдив, 1992.
29. Радев Пл., Същност и техники на ученето и преподаването. Пловдив, 1997.
30. Радев Пл., Теории на възпитанието в контекста на теорията на личността. Пловдив, 2003.
31. Радев Пл., Теория и технология на урока. Пловдив, 1997.
32. Радев, Пл., Ал. Александрова. Философия на образованието, В. Търново, 2009.
33. Радев, Пл., Основи на училищната дидактика, Пловдив., 2005.
34. Радев, Пл., Религиозни, личностни и постмодерни учения и практики на възпитанието и самовъзпитанието. Пловдив, 2005.
35. Педагогика, под ред. на Пламен Радев, Пловдив, 2007.
36. Радев, Пл. Връзки на педагогиката с психологията, философията, логиката, Пловдив, 2001.
37. Радев, Пл., Пл. Легкоступ, Ал. Александрова. Основи на училищната педагогика. В. Търново, 2011.
38. Радев, П. История на българското образование, Пловдив, 2002.
39. Радев, Пл., Теории на възпитанието в контекста на теорията на личността, Пловдив, 2003.
40. Радев, Пл. и колектив. Обща и българска история на образованието и история на училищните и някои предучилищни теории на възпитанието и образованието. Пловдив, 2003.
41. Ръководство за семинарни упражнения по предучилищна педагогика. Колектив, ПУ. Пловдив, 1994.
42. Савова Ж., Педагогическото общуване в обучението. С., 1989.
43. Стаматов Р., Детска психология, “Хермес”, 2003.
44. Стаматов Р., Емоционално развитие на детето. Пловдив, 2001.
45. Събева Е., Семейно възпитание. Същност и технологии. УИ ПУ. П. Хилендарски”, Пловдив, 2008.
46. Събева Е., Социално-педагогически измерения на семейството. УИ „П. Хилендарски”, Пловдив, 2007.
47. Събева Е., Социалновъзпитателни приоритети на смесената възрастова група. УИ „П. Хилендарски”, Пловдив, 2005.
48. Тагарева, К. Общуване, привързаност и родителско отношение в детска възраст. Спектър. София, 2020
49. Терзийска, П. Оптимизиране на образователния процес в контекста на приобщаващото образование. В: Стратегии на образователната и научната политика, кн. 6, 2018
50. Цоков Пл., Психология на детското развитие. Пловдив, 1993.
51. Чавдарова-Костова, С. Тенденции в развитие на концепцията за приобщаващо образование. В: В: Стратегии на образователната и научната политика, кн. 1, 2018
52. Шулц, Д. Психология на растежа. С., 2004.
53. Янакиева Е., Предучилищна педагогика, Благоевград 2008.
54. Янакиев, Ю. Стрес и психично здраве. УИ „Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2021
55. Янкова, Ж. Детерминанти в достъпа до образование на деца и ученици със специални образователни потребности. УИ „Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2019
56. Янкова, Ж. От интегрирано обучение към приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности. В: сб. Приобщаващо образование (сборник с научни доклади), Пловдив, 2013